

ระบบนวัตกรรม (Corporate Innovation System: CIS)

สรุปโดย นางสกุลาภรณ์ เอกจริยะวิทย์ หน่วยงาน ส่วนนวัตกรรม สำนักธุรกิจคาร์บอนและนวัตกรรม

1. บริบทหรือความเป็นมา

นวัตกรรม หมายถึง การคิดค้นหรือปรับปรุงสิ่งใหม่ ๆ ที่นำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มขึ้นในสินค้า บริการ หรือกระบวนการต่างๆ ในองค์กรหรือสังคม การพัฒนานวัตกรรมเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องการการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ซึ่งนวัตกรรมมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นวัตกรรมช่วยให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในตลาดและความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

องค์กรนวัตกรรม คือองค์กรที่สนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยบุคลากรองค์กรมุ่งใช้ความคิดใหม่ริเริ่มสร้างสรรค์ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อพัฒนาเครื่องมือ ระบบ กระบวนการ นโยบาย สินค้าหรือบริการที่มีความใหม่ต่อองค์กร และทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

- > ความสามารถในการแข่งขัน
- > คุณค่าใหม่ให้กับลูกค้า/ผู้รับบริการ
- > ภาพลักษณ์องค์กร

ดังนั้น ระบบนวัตกรรม (CIS) จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการสร้างและจัดการนวัตกรรมภายในองค์กร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืน ระบบนวัตกรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่างที่ทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ และนำไปปฏิบัติในทางที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

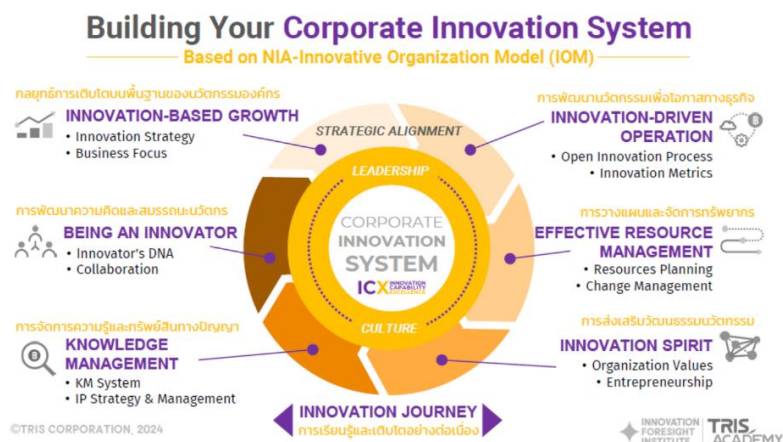
2. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้

ขั้นตอนในการพัฒนาระบบนวัตกรรม CIS ประกอบด้วย

- 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เริ่มจากการประเมินความพร้อมขององค์กร เช่น การตรวจสอบทรัพยากรที่มีอยู่และความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ยังต้องทำการระบุปัญหาและโอกาสโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ
- 2) การวางแผน วางแผนเกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยใช้หลัก SMART goals จากนั้นพัฒนาแผนงานเชิงกลยุทธ์และจัดทำแผนการดำเนินงานที่ละเอียดและเป็นขั้นตอน
- 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรม เริ่มจากการวิจัยและพัฒนา โดยกำหนดหัวข้อวิจัยที่เกี่ยวข้องและลงทุนในกิจกรรมวิจัยและพัฒนาเพื่อค้นหาแนวคิดใหม่ๆ ต่อมาใช้เทคนิคการระดมสมองในการสร้างแนวคิด และทำการทดลองเพื่อประเมินความเป็นไปได้
- 4) การจัดการนวัตกรรม รวมถึงการบริหารโครงการ โดยกำหนดบทบาทและหน้าที่ของทีมงาน และวางแผนโครงการพร้อมกำหนดระยะเวลา การจัดการทรัพยากรรวมถึงการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน บุคลากร และการจัดการความเสี่ยง

5) การนำไปปฏิบัติ เป็นการนำแนวคิดนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตหรือบริการ การปรับเปลี่ยนกระบวนการและฝึกอบรมบุคลากรเพื่อนำนวัตกรรมมาใช้ และการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

6) การสนับสนุนจากองค์กร เป็นการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม การสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในองค์กร

3. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติงานได้

เทคนิคและกลยุทธ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติงานได้

1) การสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรม โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ จัดกิจกรรมระดมสมองเป็นประจำ และสนับสนุนการทดลองและความคิดใหม่ๆ โดยไม่ลงโทษความล้มเหลว รวมถึงการให้รางวัลและการยอมรับพนักงานที่มีผลงานโดดเด่น

2) การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี โดยการใช้ซอฟต์แวร์การจัดการนวัตกรรมและการวิเคราะห์ข้อมูลช่วยให้การเก็บรวบรวมและติดตามแนวคิดใหม่ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถระบุแนวโน้มและโอกาสในการพัฒนานวัตกรรมได้

3) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการทำงานร่วมกันข้ามฝ่ายและการมีส่วนร่วมของลูกค้าเป็นวิธีการที่ช่วยให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างแท้จริง

4) การวิจัยและพัฒนา เป็นการลงทุนใน R&D และการทำงานร่วมกับสถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัยช่วยให้องค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

5) การจัดการความเสี่ยง โดยการวางแผนความเสี่ยงและการทดลองและปรับปรุงช่วยให้องค์กรสามารถจัดการกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร เป็นการพัฒนาทักษะของพนักงานและการสร้างทีมงานที่มีความสามารถช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนานวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) การสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยง เป็นการสร้างเครือข่ายภายในอุตสาหกรรมและการสร้างพันธมิตรกับองค์กรอื่นช่วยให้องค์กรสามารถเข้าถึงทรัพยากรและความรู้ที่หลากหลาย

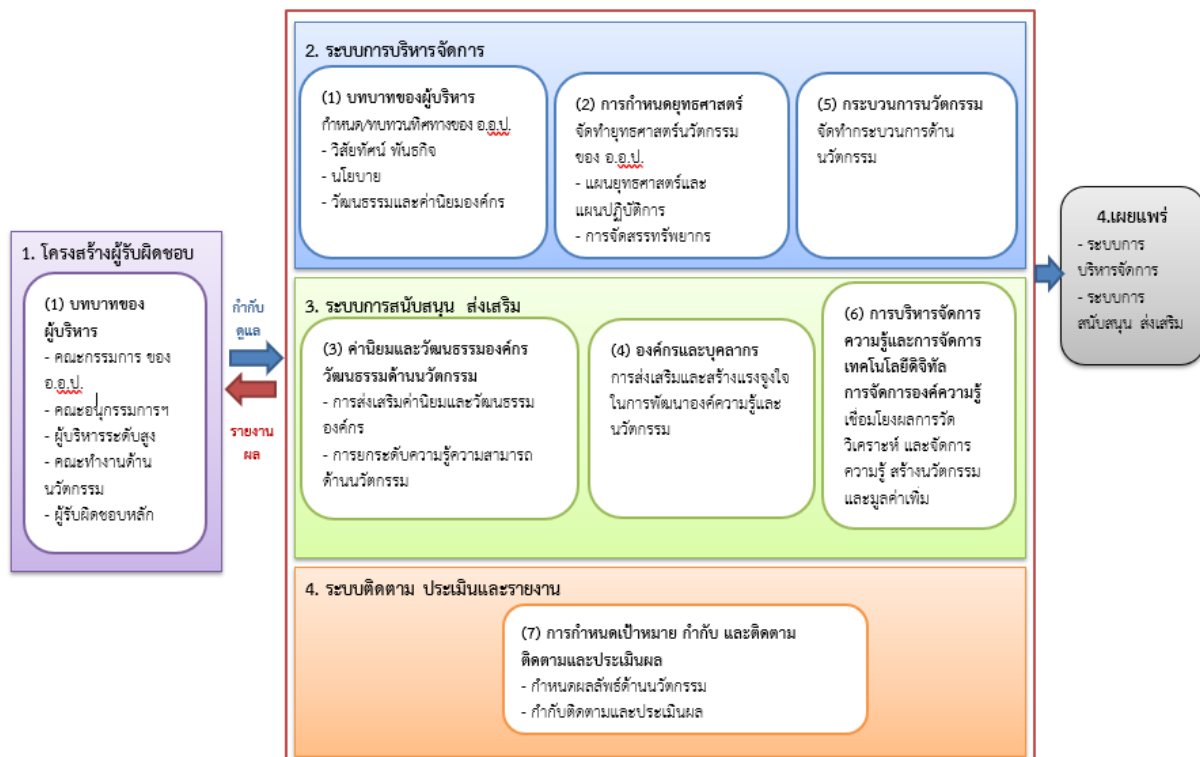
/8) การประเมิน...

8) การประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นการวัดผลและประเมินผลการดำเนินงานของนวัตกรรมช่วยให้องค์กรสามารถปรับปรุงนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ประเด็นความรู้ที่สำคัญ

ส.คน. ได้นำระบบนวัตกรรมองค์กร (Corporate Innovation System: CIS) มาเป็น กรอบแนวคิดของการทำงาน (Framework) ที่แสดงถึงความเป็นระบบและความเป็นเลิศของการจัดการนวัตกรรมองค์กร ซึ่งประกอบด้วย

- 1) บทบาทของผู้บริหาร (Leadership and Management)
- 2) การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Alignment)
- 3) ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร (Corporate Values and Culture)
- 4) องค์กรและบุคลากร (Corporate and People)
- 5) กระบวนการนวัตกรรม (Innovation Process)
- 6) การบริหารจัดการความรู้และการจัดการเทคโนโลยีดิจิทัล (Knowledge and Technology Management)
- 7) กลไกในการกำหนดเป้าหมาย กำกับ และติดตาม (Metric Mechanism)

/5. บทสรุป...

5. บทสรุป

จากที่ได้มีการจัดทำระบบนวัตกรรมองค์กร (Corporate Innovation System: CIS) ในคู่มือแนวทางการจัดการด้านนวัตกรรมของ อ.อ.ป. ส่งผลให้การประเมินผลรัฐวิสาหกิจ Core Business Enablers ด้านการจัดการนวัตกรรม หัวข้อ กระบวนการนวัตกรรม ปี 2566 มีระดับคะแนนเพิ่มสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบนวัตกรรมในองค์กรจะต้องมีขั้นตอนและวิธีการที่ชัดเจน ตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ การวางแผน การสร้างสรรค์ การจัดการ การนำไปปฏิบัติ และการสนับสนุนจากองค์กร แต่ละขั้นตอนมีความสำคัญในการสร้างนวัตกรรมที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ซึ่งการนำเทคนิคและกลยุทธ์เหล่านี้ไปปฏิบัติในองค์กรช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนานวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรม การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวิจัยและพัฒนา การจัดการความเสี่ยง การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยง และการประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ

ดังนั้น องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีการทบทวนระบบนวัตกรรมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ โดยนวัตกรรมที่เกิดขึ้นก่อนจะมีการพัฒนาประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องจนถึงจุดอิ่มตัว ซึ่งในช่วงเวลาที่กำลังพัฒนาถึงจุดอิ่มตัวนี้ ก็ได้มีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นและค่อยๆ พัฒนาขึ้น โดยจะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถทดแทนนวัตกรรมเดิมในช่วงอิ่มตัวได้ จึงแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นว่า “องค์กรจะต้องมีการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ด้วยความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าและตลาดมีมากขึ้นเรื่อย ๆ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ” การพัฒนานวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์/บริการใหม่ที่ต่อยอดจากเดิม หรือผลิตภัณฑ์/บริการใหม่ที่แตกต่างจากเดิมหรือมุ่งตลาดเป้าหมายใหม่นั้น จึงถือเป็นคุณสมบัติสำคัญขององค์กรนวัตกรรมหรือ Innovative Organization ที่จะทำให้องค์กรสามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป